

ԱՌ ՈՒԽՏԱԴՐՈՒԺ ԱՄ ՈՒՍՆԱԻ ՈՐՆ

Ի պատասխանի «Աբէլ»-ի վերնագրով երգոյն. (Տե՛ս Քեա՛ր Հոփսիւն, Տիպ Մոսկ. երես 558):

Այնքան հագած, շափխան ծռած, պատուո՞նի հետ խաղալով,
Ժամէն փախած դէպ 'ի պանդոկ գնում էր նա խիստ ճեպով:

Գիշերային մութ խաւարը տեղի տուաւ այգբուսին,
Բայց պարոնը անզգայ էր առաւօտեան իւր պարտքին:

Եկեղեցում ամեն մարդիկ Տէր զօրութեանց կ'օրհնէին,
Օտքը եւ տղայք, արք եւ կանայք քաղցր ձայնիւ կ'երգէին:
Թող պատարագ, աղօթք, մաղթանք, խնկարկուծիւնք էլ լինէր,
Նորա սիրտը մոլորուել էր, նա պատարագ սիրող չէր:

Օձապտոյտ մի փողոցէ մէն միայնակ գնում էր,
Դիւաբնակ պանդոկ մի կար, նա անդ փութով կ'ըշտապէր:
Ուր փող, նուագ, օղի, գինի . . . երգ դիւական պատրաստ էր:

Գնա՛, պարոն, ուր քարշում է մագնիս մեղաց քո հոգին,
Գիտէ Լստուած, գիտեն մարդիկ, գիտէ աշխարհ քո ուղին:
Դու շատ յետոյ ցաւիս պիտի, այդ քեզ համար խիստ վատ է,
Սարգիսն ազգը չար լեզու չէ, քեզպէսները կը խրատէ:

«Չեմ գլուխ հողեր բամբասողին, ճշմարտութիւնն յաղթող է»
Բայց քո մտաց ականջն, որդեակ, այս խնդիրս իմ լուծէ:
Քեզ ո՞վ ուսոյց ամուսնական արհամարհել սուրբ դաշինք,
Ի սէր օտար դրժել ուխտիդ՝ անտէր թողուլ ընտանիք:
Լնպատասպար, մերկ ու ծարաւ, անկիւթ, անուս քո օրդիք,
Օռած վզով, արտասուածոր քեզ կըսպասեն անօթիք:

«Լրօնէն աւել չունենալով հզօր սրաշտպան աշխարհքում»
Լրօնը, պարոն, ուսոյց այդպէս կեանքդ վատնել պանդոկում,
Թէ կարճամիտ դատողութիւնդ նոր մե՛ծ օրէնք կարծելով,
Կամիս յետնոց փայթ աւանդել, ցանկ հայրենեացդ քակելով:

Թէ դու էիր իմաստասէր, այր կատարեալ կրօնագէտ,
Մե՛ծ գիտութեամբդ, բայց ամենէն ինչու համար խիստ ագէտ:
Լնխոնջ ուսեա՞լ, մե՛ծ բնագէտ, պաշտող բնութեա՞ն օրինաց,
Քեզ կարծելով շատոնց նման ամուսնացա՞ր անկասկած:

Թէ քո հոգին բորբոքուած էր ամուսնութեան սուրբ սիրով,
Օր վայելել դու կարծեցիր լոկ ամուսին կոչուելով:

Սէր եմ ասում, զոր սիրեցին Զովսէփ, Լըայ, մե՛ծ Սմբատ,
Ըրտակ, Վահան, Վարդան, Խորէն, նոցա հետ էլ շատ Տաճատ:

Դտա՞ր արդեօք, որոնածդ փափագանացդ դու հասա՞ր,
Թէ սուրբ ուխտիդ դու ժխտեցիր դերթ հեշտասէր մեղկացար,
Լյո՞ժմ գո՞հ ես դու վիճակէդ, ունի՞ս արդեօք խաղաղ խիղճ,
Թէ յիշելով կեանք մենաւոր հառաչում ես 'ի Թախիծ:

Իսկ երբ նստած ամուսնոյդ հետ խօսակցում ես քո տան մէջ,
Հէ՞ր վերայցած, հէ՞ր կրում ես օտարին սէր սրտիդ մէջ,
Երգեօք ինչո՞ւ մարմնովդ 'ի տան, հոգիդ պանդոկն ես թողած,
Եղուի՞դ հաւաքայ ամուսինդ, թէ՛ քո սրտին, զոր օտարին ես տուած:
Եղբայր, ես քո հոգւոյն մատաղ, թէ՛ սրոշումէդ չեմ խաբուած,
Վանք, Լբեղայ դու խոսելով՝ բնութեան օրէնքն ես յարգած:
Երբ դու մի օր արժանանաս լոյս անթառամ պսակին,
Իարեխօս լեր վասն մեղաց Սաղմոսերգու ՍԱԿԱՐԻՆ:

Ի Ղ Զ Պ Ս Ն Դ Խ Տ Ի Ն

Պանդուխտ հէք մանկին
Ի տխուր դաշտին
Հեծէ տխրագին:

Երբ դողդոջ լուսնակ 'ի կապոյտ յեթեր
Վառէր եւ փայլէր իւր արծաթ շողեր,
Երբ ծաղիկն 'ի ցօղ ժպտէր խնդագին
Եւ դաշտն եւ դաշար 'ի զուարթ հողմոյն
Ճածանէր սիրուն զերթ ալիք ծովուն:
Կայի տխրագին 'ի տեսիլ համբուն
Շքեղ բնութեան բիւր աղբի գեղոյն,
Բայց չէր հայրենեացս այս դաշտ այս երկինք
Ո՛չ տատեղք, արեւ, ոչ մարդ ու գետինք
Ո՛չ վճիտ աղբերք ոչ սրայծառ վտակք
Ո՛չ կակաչ քներբուկ ոչ վարդ մանիշակ:
Ո՛չ թռչնիկ 'ի թռի ճուղէր մեղմիկ
Ի յառաւօտու իւր օրհներդ քաղցրիկ,
Զը հնէր զեփուռ ոչ սիւք հայրենեացս
Տխուր էր այս դաշտ տխուր 'ի փառաց:
Ի տխուր դաշտիս խելառ ու մոլոր
Զերթ մի բունաւեր թռչնիկ մի անձար
Բոկ ու հոլանի զուրկ յիմ փառքերէն
Յուղէի լալեօք սար ու ձոր ամեն,
Խնդրէի անձկով մի սիրուն թռչնակ
Որ տանէր յետին հրաժեշտս իմ եղբարց:
Ե՛յն ինչ պիչ յերկինս պիչ 'ի ծերպս 'ի յոստս
Յուղէի այսպէս ես ցաւօք լալեօք
Խօսեցաւ հոգւոյս լուսնակն 'ի յերկնից
Զարթեան դաշտք բլուրք լուսնակին շողից.
Շարժեցաւ հոգիս թրթռաց իմ սրտիկ
Զերմացաւ արիւնս զուարթացաւ աչքունքս: